

Szerkesztési iroda:
Főpinc, Csulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:
Pollák Mór könyvnyomdája
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A háromszéki „Házilap-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten
kint kétszer:
ostörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek:
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttör sora 15 kr.

Az azsiai orosz birodalom.

II.

Vessünk már most egy rövid tekintetet a lakosokra is. A megtelepedett oroszokról nincs mit szólni, mert azok európai módra élnek, hanem térjünk a vándor népekre és kezdjük meg a sarkvidéki lakosokkal. Azok t. i. kik a 60 fokon felül laknak, nyolc hónapig sötétben vannak és négy hónapig süt a nap; — de a napnak nincsen annyi ereje, hogy három lábánál mélyebben megmelegítse a földet, a sötétség azonban csak olyan, mint egy esti szürkület, mert a hóvilág és más természeti tűnemények pótolják a hiányt. Ha április végével vagy május elején megindul a jég a folyókról, akkor a közeli lakosok mind halásznak s ellátják magukat a fő élelmi cikkel; ekkor nemcsak az ember, hanem kutya, farkas, medve, egy szóval a mi húst eszik, minden halásznál megy. Bezzeg macskó uram itt jó katolikus, mert soha sem eszik ő rosztrádlit vagy bálhust, hanem halat, ribanc bogyt, férget vagy más apró állatokat ha kap. — Legjobban viselik magukat a kutyák; ezek halász vakációra mennek s csak akkor térnek haza, mikor a folyók kezdenek befagyni. Ekkor jó erőben vannak s a gazda befog vagy nyolc, tizet közülök a könnyű számba és megy az orgonáló fogattal, vagy befog két iramszarvast s elhajt egy nap alatt 15—20 mértföldet is. De ha a hóvihar (oroszul burán, tatárul purgá) az utban eléri, akkor jaj! — mert egész láthatára három lépésnyi körre szorították és szerencse, ha el nem temetik. Ekkor ha jó vezérkutyája van, elereszti a gyeplőt s a kutya bizonyosan egy sátorhoz viszi, a hol meghuzhatja magát; így van az iramszarvassal is. Ha a vezérkutya rosz s eltéved a sivatagon, akkor megint jaj! mert ha nincsen elegendő sósála s a kutyák megehülnek, megesszik a hámokat s a gyeplőt, azután megszöknék és hazamennek, a gazdát pedig a hóvihar minden bizonynyal eltemeti; de némelykor — mondom — némelykor — megtörténik az is, hogy a gazdát is felfalják, mert a siberiai kutya inkább farkas, mint kutya. — Az emberek sátrak alatt laknak, száraztott és sósállal élnek; ha egy jó napot akarnak maguknak csinálni, megölnék egy iramszarvasborjut vagy egy már elvénült szarvast,

a vért felfogják és főve megesszik, a húsát pedig vagy főve, vagy sülve eszik meg; — bor helyett megisznak egy pár kupa lenge halzsirt, ehez megessnek még egy csomó sós vagy száraztott halat, s ekkor nincsen boldogabb ember a sarkvidéki lakosnál.

Mi a marhatenyésztő népeket illeti, ezek már jobban állanak. Itt csak a kirgizekről, mint a legterjedelmesebb törzsről, akarok egy pár szót szólni. Mint előbb mondtam, a kirgizek legelő helye 20.619 négyzet örmérföld és térsz, ezen a területen a nyolcvanezer vagy egy millió lélekből álló kirgiz törzs legelteti juhait, lovait, szarvasmarháit és tevéit. Ha egyik helyen le van étetve a mező, összeszedik a sátrát, felrakják egy pár tévére és tovább mennek. Ekkor a család a 10 éves gyermekig lóra ül, a 2—3 éveseket kaszkba vagy általvetőkbe dugják s a legjámorabb tehének hátára akasztják, a nagyobbacska gyermekeket egy vagy kettőnként egy-egy borjunak, melynek fék van az orrára huzva, a hátára ültetik s így megy tovább a család. Ha jó legelőt találnak, újra felütik a sátrát s ez így foly egész nyáron át. — Az életmód nagyon egyszerű. A kirgiz kenyeret nem ismer, egész tápláléka kumis, tej, juh, csikó, ló s (csak szükség esetében) marhahusból áll. A kirgizek nagyon étkesek, ugyanarra, hogy három kirgiz ha nekifog, egy juhot egészre megessz; de a dákák s a kisasszonyok is értenek hozzá. A tisztelt olvasó bizonyosan szeretné tudni, hogy mi az a kumis; bátorodom ezt megmagyarázni. Gondoljon magának egy cserzetlen szarvasmarha, ritkán lőbőről — készített 4 vagy 5 vedres tömlőt, melynek a szőre befelé van fordítva, a tetején pedig csak egy akkora nyílada van, hogy lehessen belőle meríteni. Ezt a tömlőt megtöltik kancatéjjel, vagy ha nem volna elegendő, egy kevés juh, vagy tehenéjet is lehet hozzá elegyíteni. Ha a tömlő meg van telve, beledugnak egy olyanforma keverőt, mint a milyen nálunk a puliszka keverő s azazal a tejet naponta többször fölkeverik s ez mindaddig történik, míg a tej ernyedésbe megy át s így csipős savanyúságot kap; ekkor készen van a kumis. E nélkül a kirgiz nem élhet, mert a kumis nála az, mi nálunk a kenyér; a tömlőnek sohasem

szabad üresnek lenni. Mit nappal elfogyasztanak, azt fejskor utána pótolják, sőt ha a kirgiz valahová megy, akkor egy 3 vagy 4 kupás tömlő kumisszal a nyakába van akasztva, úgy mint nálunk az utazónak a kenyeres tarisznya. Ez a kumis olyan erős, hogy egy európai kezdetben alig bír két deciliternyi meginni, de ha hozzá szokik, jóízűnek és táplálónak találja; a kirgizek azonban némelykor annyit isznak, hogy megrészegegnék s elnyulnak. Ezt a kumist Moszkvában és Pétervárt jó sikerrel használják mellbetegségek, különösen az asthma ellen.

Ha a tél beáll, a szokott telelő helyekre húzódnak. — A sátor közepén ég a tűz s a lakosok két három kontósba burkolva a tűz körül guggolnak, meséket mondanak vagy valami másról csevegnek s a kumist szüntelen szörpölik; de ha egy vándor lantost magok közé kaphatnak, akkor van öröm Jeruzsálemben! Barmaikat a begyűjtött szénával s földel alatt tartják, de ha hosszú a tél s a koszt idő előtt elfogy, akkor az állatok hullanak s nem ritka, hogy a kirgiz területen nyolcezer darab marha pusztul el, de vannak olyan évek is, hogy a tiz és tizenkét ezeret is meghaladja a pusztulás. Hol az állat elhull, ott marad, a kirgiz nem ássa el, mert a mohamedán vallás szerint nem akar tisztátalanná válni. A hullák senyvedése megrontja a levegőt s egy ragadós marhabetegséget idézett elő, mely Orenburgon keresztül behozott s a keleti marhavész név alatt — fájdalom! — nálunk is ismeretes. Ebből még egy más, az emberre nézve is veszedelmes kórság fejlődött ki, mely Oroszországban a siberiai pestis név alatt ismeretes. A híres utzó és tudós Cotta, ki, ha jól emlékszem, 1856-ban Szibériát beutazta, kiadott uti rajzában már említi a siberiai pestist, de csak mint sporadice mutatkozott s azt mondja, hogy ez a betegség a marhavészből fejlődött ki. Továbbá oda nyilatkozik, hogy némelykor minden segedelem nélkül is meglábalja az ember a betegséget, de legnagyobb részt ha 24 óra alatt orvosi segítség nincs, harmad vagy negyed napra bekövetkezik a halál. Mint a hírlapokból olvassuk, már most ragadós lett és mint pestis terjed. — Megtörténik végre az is, hogy a hóvihar több sátrakat úgy elborít, hogy

TARCA.

Gyermekkori emlékek.

III.

A mester körülbelül 40 éves férfi lehetett, mikor én először a kalassis padján helyet foglaltam. Természetesen, inkább magas, mint közepes; beesett, sápadt arcán sok kiállott szenvedés nyomai látszóttak. Heves véralakú, ingerlékeny, de mindamellett becsületes ember volt. Jellemét nem a tanulókkal való magaviselete adja meg. Ő kora szokáinak hódolt s a kalassisban nem akart rosszabbnak látszani többi kollegáinál. A szigorú bánásmód és pálcza azon időben a tanítás első rendű kellékei közé tartozott. Ezen túl egy mesternek sem terjedtet paedagogiai ismerete.

Husz év óta szolgálta már ekkleziáját, anélkül, hogy valaki beleakadhatott volna. Kötelességét híven és pontosan végezte s általában a vidék legjobb énekesnek tartott. Hogy miként sáfarkodik a kalassisban, azt vizsgálni soha senkinek sem jutott eszébe. Ő csak mások között volt iskola tanító s lakott volna bár benne egy Locke, Pestalozzi, Disterweg, vagy Fröbel szelleme, az a falusiak előtt jó hírnevét egy fokkal sem emelte volna feljebb.

Mikor mesternek megválasztották, nem nagyon ügyeltek a falusiak arra, hogy egyszersmind jó iskolatanító is legyen. Énekelni szépen tudott s temetéseknél képes volt a falu apraját nagyjait megirakítani. A mestert pedig szép és szíveig ható éneke után jósként becsülték. Ezért egyes hibáit, tévedéseit is jószívvá eltűrte.

Az én mesteremben egy hajszálnyi sem volt azon kálvinista kintorokból, kiket regényekben,

vagy szinpadokon rendezen bűnbakkul szoktak oda dobni a közönségnek. Mértékletes életű, szorgalmas, munkás ember volt. Öltözkéiben inkább rátorító, mint hanyag. Pipát soha sem vett szájába, annál kevésbé szivart. Borra nem igen telt a jóvelemből, a pálinkát pedig paraszt italnak tartotta. Egy szó, mint száz, a kalassison kívül olyan volt, milyennek lenni kell egy „belső embernek”. No, hanem a kalassisban egész más ember volt. Komoly, mint a havasi morgia az Eichelberg táblán, hideg, mint az északi szél, fagyos és mégis lármás, mint a Nemere szele.

A többször említett nap reggelén, mielőtt a „leckemondás” kezdetét vette volna, — elküldötte azon két kamaszabb fiút, kikre a sor esett, hogy azon napra a szükséges fűzfavesszőket beszerezzék. Mig ezek nemes megbízatásukban eljárak, addig a perécektor (az első fiu) a kisebbekkel, a mester a nagyobb fukkkal mondatja el a leckét. A leckemondás pedig állott a rekrutálnál az abc-nek egy szuszra való eldarálásából, persze könyv nélkül, — a haladotabbaknál, a másodéves iskolistáknál az „ábasab”-nak elslylabizálásából s a fejlettebb koruknál az o l v a s á s b ó l. Mig ezen dolog tartott, az alatt az elküldött fiúk is megérkeztek egy nyáláb vesszővel, felállítván azt az „egyes” mellé, úgy, hogy ha a szükség úgy hozza mígával, — a mesternek kezéig jusson legyen.

Ezen dolgokat én mind csak úgy távolról néztem, nem lévén még sem a hallott tudományokba, sem az iskolai élet minemű titkaiba beavatva. Hanem arra jól emlékszem, hogy a szép sugár vesszők láttára össze borzadtam s minnél tovább néztem azokat, annál rémesebben tűnt fel előttem az iskolai élet.

Midőn a leckemondásnak vége volt, bejött a helybeli pap. Mi szépen felállottunk s a betanított

„Isten hozott”-al köszöntöttük, azaz hogy csak köszöntötték a többiek, mert én az eféle iskolai udvariasságokba sem válnék még beavatva. A pap kezének egy intésére körülbelül 12 hu vált ki a többiek közül s mi hátrább rukkolván, szép csendesen helyet foglaltunk a fal melletti pad'elekre. — Ezen fiúk a falu tehetősebb, vagyonosabb gazdáinak gyermekei voltak, a miért is naponként egy órai extra oktatásban részesültek.

Tantárgyuk a német és magyarnyelvtanból, továbbá a magyar történelem elemeiből állott. A cél az volt, hogy a gymnáziumra előkészítenek. Ily kiválasztott fiúk minden évben voltak, mely körülmény nem egyszer irigykedésekre és aprócseprő surlódásokra adott alkalmat. Szülőim vagyoni helyzetüknél fogva nem juthattam a kiválasztottak közé és mégis a sors úgy akarta, hogy én, meg egy hozzám hasonló szegény sorsu fiu kerüljünk a gymnáziumba, míg a kiválasztottak közül soha egy is a falusi iskola falain túl nem járt. Így téved sokszor az emberi számítás.

Míg a pap az „urfiak” oktatásával foglalkozott, addig mi elhelyezkedvén a nagy boglyas kemence körül, megsütöttük a tarisznyában vitt szalonnát s jóízűen falatoztunk nem kis bosszankodására a kiválasztott urfiaknak. A jó zsirzag, mely a szoba atmoszféráját eltöltötte, nem ritkán a pap orridgeit is heves munkára ösztönözte, miből aztán hatalmas prüszentések támadtak. E bajon segitendő, egyik hőgyecske izzó szénre néhányszem fenyőmagot (juniperus communis bogy) hintett, mely aztán jó illatú füstjével közömbösítette a sütkézés által kifejlődött gázokat.

A pap tanítását bevégezvén, — a továbbiak folytatására a mesternek engedte át a helyet. Kezdődött az írás, a rekruták effélével még nem foglalkozván, külön választattak s egyik szögletbe

csak tavasszal lehet a lakosokat halva s a bar-
mokat elpusztulva feltalálni. Ilyenforma a többi bar-
romtenyésztő vándornépeknek is az életmódjuk.

Mindent azért voltam olyan bátor elősorolni,
mert sokszor voltam tanúja annak, hogy az ázsiai
orosz birodalom emittésére németeknek a háta
borsózni kezdett; pedig nem egyéb, mint „multum
clamoris parum lanae”. Hanem már most bölcsel-
kedjünk egy keveset. Mint látjuk, az ázsiai orosz
birodalomnak legnagyobb részében, Sziberiában a
népesség gyér s ennek is háromötöd része vándor
népekből áll. A művelődés a bennszülöttek között
nem haladhat, mert nincsen állandó lakhelyük, —
tehát tanítózatekről szó sem lehet; a vándorlást
pedig nem lehet megszüntetni, mert a sivatag föl-
de (die Steppe) nemcsak hogy sok helyt erősen
sós, hanem a megtett próbák szerint a legszorgal-
matosabb művelés után sem terem egyebet fűnél,
vagy akkora burjányt, hogy az ember ki se látszik
belőle; tehát a nép a természettől van a vándor-
életre utalva, melyet most is ugy folytat, mint ez
előtt 2000 évvel folytatta. A mi a városokat illeti,
azokban vannak ugyan a megtelepedett oroszok
számára tanodák, de a tanítás nagyon hiányos; és
ha tanulnak is, nem igen tudják hasznát venni,
a mesteremberek s a gyárak pedig nem mehetnek
sokra, csak tengnek-lengnek, mert a vándornépek
kevés kivétellel szükséges eszközeiket maguk ké-
szítik, ruhájukat és lábbelijüket pedig Chinából,
Bocharából és Chivából készítenek. Sziberiában
leghátrányosabb kereskedő lenni; de a kereskedés
nagyobbrészt cserekereskedés, mert például a no-
mád azt kérdezi: „Hány juhot, vagy juh, marha-
bárny- vagy borjubört kérsz ezért a vassperenyő-
ért vagy fazékért?” Természetes, hogy a kereske-
dő jól meghuzza a nomádot s legalább is ötszörö-
sen megfizetett portékájának árát. Hogy meggyő-
ződhessünk arról, hogy huzzák a népet, menjünk
el Nikolajewbe, egy nem messze az Amur torkola-
tától fekvő kis városba sokadalomba. Ott kirako-
dott egy pétervári német órá s a többi között egy
fali órája kakukolni kezd. Egy amuri tatár ezt
látván és hallván, egészen magán kívül volt bá-
mulatában. Sokáig nézte az órát, mintha meg lett
volna bűvölve, végre kérdé az órástól: „Hallod-e,
hány megirt foncsikát (papir rubel) kérsz ezért a
zakatoló portékáért?” Az órá s a mi pénzünk sze-
rint 50 forintot kért érte, de 45-ért oda adta; a
tatár el is vitte, de nem azért, hogy tudja, hány
az óra, hanem hogy kakukkoljon, mert ez bűvölte
volt meg őt. Egész Sziberiából a bányászat hajja
a legnagyobb hasznát, erre nagy gond is van for-
dítva. Mi a katonaságot illeti, azt részint Európá-
ból küldik, részint a megtelepedett kozákokból
állítják ki; a hivatalnokokat pedig Európából kül-
dik, mert a megtelepedett oroszok még nem halad-

tak annyira, hogy alkalmazni lehessen őket; de
ezen segíteni akarnak, mert egy szibériai egyete-
met szándékoznak felállítani. Szeretném megérni
azt, hogy az oroszok hogy fognak a lapok, samo-
jedek, mordvinek, kirgizek, kara-kalpakok (fekete
kalpagosok), sirjenek, cseremiszek, csudok, csu-
szok, votjekek, vogulok s isten tudja még hányféle
törzsöknek gyermekeiből orvosokat vagy juris doc-
torokat faragni.

Tehát amint látjuk, az ázsiai orosz birodalom-
tól nem volna mit tartani és mégis elég nyomoru-
ságot hoztak onnan Európába. A marhavész on-
nan hozták, a cholera 1831-ben onnan hozták be,
most megint a szibériai pestis kezd terjedni. Egy
további nyomorúság Európára nézve az, hogy sok
az ezüst és arany s evel a cár mindenfelé veszte-
get és zavarja a békét; ehez még hozzájárul az is,
hogy az európai s ázsiai orosz birodalomban 11
millió lónál többet tenyésztenek, melynek nagyobb
része Ázsiaiban neveltetik és az orosz háboru al-
kalmával sok lovasságot állíthat, de ennek van or-
vossága. Innen ered az, hogy minden lovas sere-
rednek egy színű lova van, mert van honnan vá-
lasztani.

Lukács Károly.

* A vám és kereskedelmi bizottság a képviselők
ház nyilvános ülése után megalakulván, elnökévé
Péchy Manó grófot, jegyzőjévé Baross Gábort vá-
lasztotta. Legközelebbi ülését f. hó 22-én d. e. 10
órákor tartá meg. Tárja volt az Olaszorszá-
gal kötött vám- és kereskedelmi szerződés tár-
gyalása.

Az orosz-török alkudozások, csakugyan meg-
akadtak s bár hivatalosan folyton remélik, hogy
ezen a „szövegezés” közben fölmerült nehézségek
rövid idő múlva el fognak hátrálni, az orosz rész-
ről támasztott újabb meg újabb kifogások igen
kevésbé igazolják e reményeket. A mult napok
hírei még arról szólnak, hogy a főnehézség a hadi-
kárptólás kérdésében rejlik, mely a nyugati ha-
talmakat is közvetlenül érinti, annyira, hogy, mint
a „Pol. Corr.”-nek Rómából jelentik, Corti gróf
konstantinápolyi olasz nagykövét is utasítást ka-
pott, érvényesítse befolyását a rövid keletű török
államkövetnek tulajdonosainak érdekében, ne-
hogy ezek az Oroszországnak teendő engedmé-
nyek által károsuljanak. Olaszországban mintegy
600 millió franknyi török államkötvény van elhe-
lyezve, Angliában és Franciaországban még na-
gyobb összeg. Lemondott-e Oroszország ez irány-
ban követeléseiről, arról távirataink nem tudósítá-
nak; most azonban a főnehézség ismét a berlini
és san-stefanói szerződések összehasonlításában
rejlik. Mint egy félhivatalos közlemény jelenti, már
fölmerült újból az a terv is, hogy a berlini hatá-
rozatok végrehajtásának ellenőrzése s a folyton
fölmerülő nehézségek elhárítása végett egy neve
az utókongresszusnak üljön egybe: ez indítvány
azonban egyik kabinetnél sem talált kedvező fogad-
tatásra.

Kelet-Rumélia szervezési statútumai, most már
kissé gyorsabban készülnek, mert általános a ki-
vánság, hogy a berlini szerződésben meghatározott
kormányrendszer itt mielőbb életbe lépjen. De hogy
ez csakugyan meg fog-e egyhamar történni, ahhoz
mindenesetre hozzáfér némi kétely, s ha nem is
alapos talán, de mindenesetre jellemző, a mit ez
ügyben „Pol. Corr.” konstantinápolyi levelezője
a következőkben jelent: „A diplomáciai körök egy
része nagy kíváncsisággal lesi a Kelet-Ruméliá-
ra vonatkozó határozatokat. A Philippopolisból ér-
kező hírek mind azt jelentik, hogy a nemzetközi
bizottság tagjai mindnyájan egyetértenek abban,
hogy Kelet-Ruméliát illetően a berlini szerződés
határozatainak alapján szervezni, s más megoldást
kell találni. A török hivatalos körök el vannak
készülve oly megoldásra, hogy a Kelet-Rumélia
egyesítettiny fog Bulgáriával.” — Ha a török kor-
mánykörök erre talán el is vannak készülve, két-
ségtelen, hogy a többi hatalmak nem adnák hozzá
beleegyezéseket, s ha valóban ilyféle kísérletek
történnének, a bonyodalmak új, beláthatatlan soro-
zata is következne.

Az osztrák birodalmi tanácsban ma folytatták
a berlini szerződés feletti vitát. A vita érdekes
nek ígérkezett, mert a szónokok sorába Plener,
Starkenfels, Greuter és br. Scharschmidt is felíratták
magukat. Magára azon dologra nézve, mint a „P.
L.”-nak írják, most azon kérdés merül fel, hogy mi
történik ha a berlini szerződés a képviselőház által
jóváhagyatott? Az alkotmányban sehol sincs szó
valamely szerződésnek a képviselőház által való
jóváhagyásáról, hanem mindig a birodalmi tanács,
azaz mint két ház jóváhagyásáról. Tehát az urak
házának is nyilatkoznia kell, és ha ezt nem mond
vagy maguk illetéktelennek jelenti ki, akkor nincs
helyreállítva a két ház közötti egyetértés, a jóvá-
hagyás nincs meg adva és mi történik akkor? És
nem valószínű-e, hogy az urak háza magát illeték-

telennek fogja kijelenteni, miután a kormány dr.
Unger által illetéktelennek jelentette ki a birodalmi
tanácsot?

Végül táviratilag jelentik ez ügyben Bécsből,
hogy a balcentrum kijelentette, hogy hozzájárul
a Tinti-féle határozatai javaslatnak Scharschmidt
által indítványozott módosításához.

Berlin, jan. 21. Bismarck herceg a birodalmi
gyűlés büntető hatalmára vonatkozó törvényt vissza
akarja vonni és a kezdeményezést a birodalmi gyű-
lésnek átengedni.

Bécs, jan. 21. A külügyminiszter és a monte-
negrói meghatalmazott közti tárgyalások már any-
nyira haladtak, hogy azoknak befejezése a legked-
vezőbb körülmények között, minden napra várha-
tó. A montenegrói meghatalmozottak, Vrbicának,
hír szerint, sikerült Montenegrot a berlini egyez-
ményben rendelt és az antivarii kikötőre vonatko-
zó osztrák-magyar gyámság alól megszabadítani.
(?) E lépésnek kezdeményezése oly irányodó oldal-
ról történt, hogy azzal szemben diplomatáinknak
minden ellenvetésről le kellett mondani (?)

Lemberg, jan. 21. A szeptérvári „Viedom.”
a következőket jelenti: Titkos társaságok Boszni-
ában e tartománynak Szerbiához való csatlóása
ügyében igaznak. E társaságok kinyilatkoztatták,
hogy a Bécsbe és Budapestre jött deputációk nem
bírtak a lakosság részéről meghatalmazással.

Bukurestből.

Bukurest, 1879. január 17.

Az újév beálltával volt magyar lapunk: a
„Bukuresti Híradó” másfél évi születés után me-
gint megindult. Mi külföldön lakó magyarok csak
üdvözölni tudjuk és életet kívánunk neki. Török-
vése és célja első száma vezércikkében van kör-
vonalazva; magunk is elismerjük, „román-magyar
szövetségre van szükségünk, ezt érezi és éreznie
kell minden román hazafinak épen ugy a mint azt
éri minden magyar.”

Ez a jelszó.

Csakhogy e szövetségre előkészíteni a talajt
mulhatlanul szükséges volna, hogy a lap román-
nyelven is megjelenjen. Hiszen irhatunk szépeket,
nagyokat, de mit ér, ha nincs, ki olvassa és meg-
értse a románok között. Hinni szeretjük, hogy tö-
meges pártolás esetében a „Bukuresti Híradó” de-
rék szerkesztője oda fog működni, hogy ez is
meglegyen.

Ez annyival is inkább jelentékeny mozzanat,
mert bizony még nem jött el reá az idő, hogy a
románok habozás nélkül nyujtsák felénk a baráti,
egyetértési jóbort. Ennek élénk bizonyossága az,
hogy még kétséggel adnak helyet az olyan cik-
keknek, melyekben a magyar kormány vagy Ma-
gyarország gáncsolatik.

Eltekintve ezt, ugys örömmel nézhetjük e la-
pot, mely külföldi állapotunkkal igyekszik megis-
mertetni hazánkfait s némi nyugodtsággal hatja
át a jobbik szívet, hogy jédes anyanyelvén is olvas-
hat bukuresti magyar újságot.

Román újév napján — mint a hivatalos lap
közli — számos üdvözlések intézettek Románia
uralkodójához az ország minden részéből s ebben
Dobruzsza is élénk részvétet tanusított. A minis-
terium részéről az elnök távollétében br. Sturdza
miniszter ur fejezte ki a hódolatot és jókívánatot
a fensége előtt. — Szavaira az uralkodó így vála-
szolt:

„Nagyon meg vagyok hatva szívélyes érzel-
mök és jókívánságok által, melyet önök ma előm-
be hoztak. Adja isten, hogy a beállott újesztendő
hozzon a mi hazánkra szerencsét és virágzást. —
Még ez évben is sok nehézséget kell leküzdenünk,
de meg vagyok győződve, hogy mindnyájan egye-
sülve, sikerülend elhárítani ezeket a Romániának
békés fejlődését eszközölni. Jövőre is számítok önök
támogatására.”

Ugyancsak újévkor Románia uralkodója 35
szőkevény elítelt katonának s 25 civilnek engedte
el hátralévő büntetését és 3 elíteltnek fogsága ide-
jét lejjebb szállította.

A politikai események mezején valami neve-
zetest nem irhatok önöknek. A függetlenség, az az
irányban való teendő foglalkoztatják leginkább
a napi sajtót. E célból teszi jelenleg körutját Ro-
setti ur is.

Nagy baj az a zsidó emancipáció Oláhor-
szágban!

Majd meglátjuk a végét.

Végre, valahára a tél is beköszöntött, mely-
ről azt hívők már, hogy az idén elmarad. — Két
rendbeli hó a mint jött, el is ment hirtelen, nagy

meghuzódván, egy kinevezett perécektor felügye-
lete alatt gyakorolták magukat az abc. könyvnel-
kül való betanulásában. A többiek ezalatt irtak és
pedig a kisebbek palatáblára felirt „litteras” után,
a nagyobbak, kik a kisebbek mellett nem peréce-
ktorok voltak, valamely írásmintának egy lapját
másolgatták le.

Ilyformán végződött a délelőtti foglalkozás.
A délután ehez hasonló vala, csakhogy akkor a
pap nem praesentálta magát.

Négy napot töltöttek már a kalassiban a
nélkül, hogy a mester csak figyelemre is méltott
volna. Az ötödik nap reggelén végre megalázta
magát s testét nagy kérdőjel alakjára meghajlit-
ván, leereszkedett hozzám s szigorú hangon kérdé,
hogy „hát te már mennyire haladtál?” A szokat-
lan hang által megilletődve, szőhöz sem juthattam
s végre is zavaromból perécektorom segített ki,
kifejezvé abeli nézetét, hogy én az abc. könyv-
nélkül való elmondásában oda haladtam, hogy ér-
demesnek ítélt a „sulyok” kiszolgáltatására.

A mester — ugy látszik, nem bízott egészen
bennem, mert félém fordulván, felszólított szerzett
tudományom előadására. Én az abc-t azon sorrend-
ben, a mint az le van írva, a nélkül, hogy valaha
egy betűt is láttam volna, ugy elmondtam neki,
hogy szeme szája előlött a bűmülettől. Meg is jó-
soltá ekkor, hogy valaha nagy ember lesz belőlem
s hogy mindez még nem teljesedett be rajtam, an-
nak oka nem bennem, hanem azon publikumban
rejkik, mely a kicsiny tehetséget is, ha jó kedve
ugy hozza magával, gyakran egekig tudja megasz-
tálni.

Elég az hozzá, hogy még aznap megkaptam a
„sulykot”, mely által képsétele lettem egyszersmind
arra is, hogy ezután perécektor nélkül haladhas-
sak a tudományokban. Hogy miképp lehet önszor-
galomból olvasni egy 5 éves fiúnak is megtanulni,
— annak kifejtését bátor leszek a jövő számra ha-
laztani.

Szemes.

boszuságára a bérkocsitulajdonosoknak, kik kocsi-jukból kifogva, a szánat vették elő. A hó alig tartott egy napig s akkor olyan sáros idő lett, hogy biztosan se kocsin, sem szánon nem lehetett járni. Pár nap óta a levegő meghűlt s a hó, mely harmadszor esett, még áll s most nagyban igyekszik felhasználni mindenki az alkalmat, hogy ne maradjon szánkázatlanul.

Mint írják, Dobruzsában néhány nap óta irtoztató hóvihar dúl, melynek már több emberélet is esett áldozatul. Az Iszacsából elindult posta nem érkezett meg Tulsába s még eddigél minden utánjárás sikertelen maradt fölfedezésére.

X. X.

Törvényhatósági szabályrendelet

az 1877. évi XX. törvények 11. §-át a jogszabályok alapján létesítendő önkormányzatok kezeléséről.
(Folytatás)

13. §. A gyámoltak v. gondnokoltak számára az összesített gyámpénztárba befolyó készpénzek bekönyvelésénél a kamatozásra alkalmas összegek az 1 forinton alóli nem kamatozó összegektől elkülönítendő elválasztva kezelendők; azonban mielőtt a nem kamatozó összegek további befizetés által annyira növekedtek, hogy 1 frral eloszthatók s így kamatozásra alkalmasok, ezen utóbbi azonnal kamatozó összegként jegyzendő fel s egyúttal mint nem kamatozó tőke apadásba hozandó.

14. §. Az ily összegek kamatozásának kezdete az utolsó készpénzből betétel megtörténtének napjától függ. Ha például valamely gyámolt számára már letett nem kamatozó tőke összeg 96 krt. tesz és ha április hó 26-án ugyancsak részére utoljára 50 krt. tétetett le készpénzben: akkor az összesen 1 frr. 46 krt. tevő összegből 1 frr. június 1-től kamatozó tőkeként jegyzendő föl; a fennmaradó 46 krt. pedig mint nem kamatozó tőke kezelendő.

Ha az új betétel április 2-án, tehát a hó első felében történne: akkor az 1 frr. tőke május 1-től lesz kamatoztatandó.

15. §. Minden gyámolt vagy gondnokoltaknak az összesített gyámpénztáron kamatozó követelésétől járó 6 $\frac{1}{2}$ % kamatok, a naptári év végével számláján követelésül irandók.

16. §. Ha a számadás bekezdése után fennmaradó kamat követelés vagy a nettó nem kamatozó tőkekövetelés hozzászámításával 1 frrnyi összegre növekszik: akkor a kamatozásra alkalmas összeg a gyámolt vagy gondnokoltak számláján a legközelebbi évre a tőkekép követelésül irandó s attól 6 $\frac{1}{2}$ % kamat fizetendő.

Oly kamatok vagy kamathatóságok összegek, melyek 1 frrnál kevesebbet tesznek: a legközelebbi évre mint nem kamatozó tőkék irandók be.

Az év folytán a kamatok sem magukban véve, sem pedig a feljegyzett nem kamatozó tőkékkel együtt új betétekkel együtt nem tökéssítettethetnek.

17. §. Ha gyám vagy gondnok az árvászek által a kamatoknál az 1877. évi XX. t. c. 290. §. szerint február 1-én és augusztus első napján leendő rendes kivételre följogosított: úgy az év végével ki nem vett kamatok tökéssítendőek.

18. §. Ha az év folytán az árvászek különös engedelmével az évi illetmény rovására részletes kamatfizetés történt: úgy az év végével magától érthetőleg csak a maradék tökéssítendő és pedig a fentebbiek szerint mint kamatozó vagy nem kamatozó tőke.

19. §. A kamatok tökéssítése valamint a nem kamatozó összegeknek kamatozó tőkéké leendő változtatása a naplóba nem iktatandó be, hanem csupán a számlakönyvben föl és lejegyzés tárgyát képezi.

20. §. Miután az összesített gyámpénztár jutalékként a tartaléktőke alakítása és kezelési költségek fedezésére az általa kölcsön adott tőkepenzek után kapandó kamat 7 $\frac{1}{2}$ %-át például 100 frr. kölcsöntőke után kapandó 7 frr. évi kamatból 70 krt. huzza: a gyámoltak vagy gondnokoltak végkielégítésénél föl levonásnak helye nincsen.

21. §. Minden gyámolt vagy gondnokolt számára az összesített gyámpénztárba befolyt vagyongöröl bélyegmentes beíró könyvecské adatai az 5. sz. minta szerint, mely minden betételnél vagy kiadásnál, illetőleg pénzkivételnél előmutatandó s melybe minden bevételek és kiadások beiktatandók és bizonyítandók a gyámpénztár által.

22. §. A beíró könyvecskét mielőtt előmutatnának, a tartozási könyvillető számlájával összhangzóan évenként bekezdendő és a kamatok kiszámítása folytán keletkező köteles a megelőző SS-sok határozataihoz képest a gyámolt vagy gondnokolt javára feljegyzendő.

Ezen beíró könyvecské a gyámolt v. gondnokolt elküldötté létező vagyonaának beiktatására is szolgál.

23. §. A beíró könyvecské a gyám vagy gondnok által őriztetik és általa a gyámság v. gondnokság megszűntével a gyámolt v. gondnokoltak és ha ezek elhaltak volna, az igazolt örököseiknek átadatnak.

(Folytatás következik)

Megnyitó beszéd.

(Tartott az ifjúsági önképzőkör idei első gyűlésén László Lukács körnök által)

(Vége.)

Míg ellenben meg kell vizsgáztatnunk, valahányszor széttekintek gyűléseinken, látva, hogy a fiatalok, mégis mindig nagyszámúval van jelen; és oly jól esik látnom, midőn egy és más felolvasás alkalmával a figyelemnek egész teljével csüngnek a felolvasás tárgyán; és oly jól esik látnom és hallanom őket, midőn egyik ügyesebben szaval mint a másik; oly jól esik hallanom az őkaikról hirdető — a költő szavaival — a hazaszeretet, a szerelmet, a jellemet, a hűséget, a becsületet, ezen sarkalatos hazafiai és emberi erényeket. Lehetnek-e az ily ifjak rosszak, lehet-e az őkeblők hamis; oh nem; én azt nem hiszem, sőt erős meggyőződés, hogy az irodalom e remekét minél tovább olvasgatják, szavalgatják, érezgetik, annál inkább meggyőződés, hogy az őkaiknak érzések keblökben, s hiszem, hogy idővel egy kifogyhatlan gazdag forrásra válik, melynek jótékony hatása áthat barátára, családjára, hazájára.

Tett-e az ilyenekért ifjúsági önképzőkörünk valamit, teljesítette-e irányokba feladatát? Igen, bőven eleget tett, mert a k a l m a t s z o l g á l t a t t, keblök e n e m e s é r z é s é n e k f e j l e s z t é s é r e, m ű v e l é s é r e: mert pártolá, bátorítá, serkenté őket a n e m e s v e r s e n y r e. É n e z e k b ű l d e r é k h o n f i a k a t é s h o n l e á n y o k a t v á r o k.

Honleányokat mondék, s nem öntudatlanul ejtém ki e szót; mert önképzőkörünknek feladata vala a nőnevelés előmozdítása is. É s i t t a z t h i s z e m, hogy önképzőkörünk újra nemes feladatot teljesített; mert a nőké a családi élet birodalma, a nőké a szívek országa, a nőké a boldogítás szent feladata, a nőké az ártatlan kised mosolya, a kecségek megvigasztalása, a nőké az ifjú bátorsága, a nőké a férfiak erélye, a nőké a szerelem mennyország, a nőké — minden a nőké; a miénk erős férfiaké semmi; ha tőlök nem kapunk erőt, bátorítást a küzdelemre, semmik vagyunk; ha tőlök nem kapunk vigasztalást, enyhítést fáradságainkért nyomorultak vagyunk.

É s h a z t m o n d á m, hogy önképzőkörünk n e m e s f e l a d a t o t t e l j e s i t t, m i d ű n a n ű v e l é s t i s f e l a d a t á v á t ű z t e: n e m h e l y e s e n m o n d á m e? A v a g y n e m s z e n t, n e m e s f e l a d a t e n e m e s i t e n i — s z á s z o r o s a n, e z e r s e r e s e n n e m e s i t e n i a z t a s z í v e s k é t, m e l y e k t i s z t a s á g á t ű l f ű g g n e k ű n k, a z e r ű s f é r f i a k n a k m i n d e n j o l l é t ű n k, m i n d e n b o l d o g s á g ű n k?

N e m m o n d á m, hogy önképzőkörünk ifjú n ű t a g j a i m á r f e l v o l n á n k f e g y e r k e z v e a l e g m a g a s a b b n ű i e r ű n y e k v é g h e z v i t e l e r e, m e r t h i s z e m a d d i g a z é l e t n a g y i s k o l d a j a b a n s o k o k u l á s t k e l l n y e r n i ű k: d e m á r i s t a n u s á g á t a d á k n e m s z í v i ű k n e k. — M i d ű n a t ű r ö k n e m z e t v é s k i á l t a s a b e h a g y z o t t a h a z n a k a t, i f j u n ű n k s i e t t e k ö s s z e g y ű j t e n i f i l l é r e i n k e t, s i e t t e k s e b e i k e t b e k ö t ő z n i; m i d ű n m a g y a r h a r c o s a i n k v é r e p a t a k k é n t f o l y t a d é l i t a r t o m á n y o k o n, i f j u n ű n k e l s ő k v á l n a k v i g a z t a l á s u k k a l. É n h i s z e m, h o g y h a n e m i s l á t a n d o m ű k e t — S z e c s y M a r i a k é n t — M u r á n y v á r f a l a i n p á n e d ű l l á l ö v e z v e, d e h i s z e m, h o g y m i k é n t K a r t h á g o n ű i k é p e s e k l e n n e n k l e v á n i h a j a i k a t, h o g y a b b ű l n y i l a t a k k é s z i t s e n e k a z e l l e n, k i h a z a j o k a t b á n t a n i m e r s e z n é l. É s h i s z e m, h o g y h a e g y k o r o n r é s z ö k b e j u t a n a n e m e s f e l a d a t, h o g y e g f é r f i z i v e t b o l d o g i t a n i l e s z n e k h i v a t v a, e z e n f e l a d a t o k a t i s h i v e n t e l j e s i t e n d i k s h i s z e m h o g y r a j d, h a b i r t o k o s a i l e s z n e k a m a l e g s z e n t e b b n é v n e k — a z é d e s a n y a i s z e n t n é v n e k — m i n t m e g a n n y i C o r n e l i á k l e s z n e k, k i b ű s z k é n m u t a t a n d a n k é k s z e r e i k e l k é r k e d ő b a r á t n ű l e l ő t t g y a m e i k e r e, a z t m o n d v á n: e z e k a z é n g y á m á n t j a n k!

V o l t e - e a m u l t b a n, s l e e n d e a j ö v ő b e n b e f o l y t a s s a z i f j u s á g i ö n k é p z ő k ö r, a z é n ö n k i r á n t i h i t e m t e l j e s ű l é s e r e? n e m t u d o m; d e h i s z e m, h o g y h a n e m e s i r á n y u m u n k á l k o d á s á t f o l y t a t a n d j a, s e g e d e l m é r e l e e n d ö n k n e k s z i v n e m e s s é g ö k k i k é p z é s é b e n.

T i s z t e l t n ű k! ö n k é k m i n d e n — m i n d e n a z ö n k é; a z i f j u s á g i ö n k é p z ő k ö r i s a z ö n k é; h a a z ö n k é j ö l l e k e s e g i t n d, t á n f e n n f o g á l l a t n i e z u t á n i s f o l y t a n t f o g j a á l d o s m u n k á s s á g á t, d e h a d e h a ö n k n e m s e g i t e n e k, m e g s e m m i ű l, m e r t ö n k ű n l v a n a h a t a l o m. L e g e n y e k a z é r t ö n k n ű k a s z ó v a l ó d i, n e m e s e b b é r t e l m é b e n!

I m e t i s t e l t k ö z g y ű l é s, é s v a l a f e l a d a t, é l j a, m u n k á s s á g a i f j u s á g i ö n k é p z ő k ö r ű n k n e k a l e f o l y t 3 é v b e n. M i d ű n 3 é v e l ő t t a k ö r e l s ő g y ű l é s e t m e g n y i t á m s f e j t e g e t e m e z e n f e l a d a t o k a t, s o k a n n e m j o v e n d ű l t e k é l e t e t a k ö r n e k. I s t e n u t á n a z é v e l m u l t, é s m a m á r g a z d a g o k v a g y u n k, g a z d a g a b b a k, m i n t a k k o r l e g j o b b r e m é n y s á g e m m e l l e t t i s — h i v e m.

É s m o s t 3 é v t a p a s z t a l a t a i v a l g a z d a g o d o t t, b á t r a n f o l y t a t h a t j u k n e m e s m u n k á n k a t s m i t a m i g y e n g e e r ű n k e l n e m b i r n a, a z k i p ó t o l a n d j a a z o n k ö n y v t á r, m e l y é r t é k i b e n i l y r ö v i d i d ő a l a t t, m á r f e l ű l h a l a d t a 6 0 0 f o r i n t o t, s m e l y a n e m z e t i é s k ü l f ö l d i i r ó k l e g j e l e s e b b m ű v e i v e l é k e s k e d i k. A m i g y e n g e e r ű n k n e k s e g e d e l m é r e j ö e g y E ö t v ö s e g y J ó k a i, e g y A r a n y, e g y P e t ő f i, e g y S c h m i d t, e g y H o r v á t h M. s t b. s a z e g y i k s z í v b e n, a m á s i k e r k ö l c s b e n, a z e g y i k é s z b e n, a m á s i k h a z a f i s á g b a n b á t o r i t, b u z d i t.

I g e n t i s t e l t k ö r, m e r t j ö l e s i k t a p a s z t a l n o m, h o g y k ö n y v t á r u n k d i s z k ö t e t e i n e m p o r o s o d n a k a p o l c o k o n, h a n e m s z ű n e t n é k ű l k ö r u t a z n a k k ö z s é g ű n k b e n, h i d i t v a h i v e k e s t m u n k a s z á m á r a.

A z e g y i k P e t ő f i t o h a j t j a, a m á s i k B e r n s t e i n n a g y t e r m é s z e t t a n i o l v a s m á n y á t k é r i, a z e g y i k A r a n y t s z e r e t n é, a m á s i k J ó k a i v a l a k a r m u l a t n i, a z e g y i k n e k S c h m i d t K r i s t ó f, m á s i k n a k H o f f m a n n F e r e n c k e d v e s e b b, a z e g y i k B a j z á b a n, T o m p a b a n g y ö n y ö r k ö d i k, a m á s i k a t H o r v á t h „s z a b a d s á g h a r c a” l e l k e s i t i.

S m i ö r v e n d e t e s j e l e n s é g t i s t e l t k ö r l á t n i, h o g y a s z e g y é n, e g y s z e r ű e m b e r h a j l é k l á b a i s e l j u t e g y e g y s z i v n e m e s i t ő, b e c s ű l e t r e i n t ő, m u n k á s s á g r a s e r k e n t ő k ö n y v; m i ö r v e n d e t e s j e l e n s é g l á t n i, h o g y a z a l s ó b b t ű l a f e l s ő b b i g, m i n d e n i k n e k v a n v a l a m i l e l k i s z ű k s é g e, s a n n a k k i e l e g i t é s é r e n e m k é s i k f e l k e r e s n i a z i l l ő t á p l á l é k o t.

E z e n á l l á s p o n t o n á l l m a t. k ö z g y ű l é s a z i f j u s á g i ö n k é p z ő k ö r m u n k á s s á g á n a k e r e d m é n y e; h o g y t o v á b b h a l a d j o n s m a g a s z á m á r a m i n d n a g y o b b n a g y o b b h i d i t á s t t e g y e n: a n ű k t ű l, a z ö n k j ö l e l k é t ű l f ű g g. A z é n g y e n g e e r ű m m i d i n g s z o l g á l t a t á b a n f o g á l l a n i a n e m e s ű g n y e k; s h i s z e m, h o g y h a ö n k p á r t f o g a s s o k k a l t á m o g a t n i f o g n a k, s i k e r ű l e n d o l e r e d m é n y t f e l m u t a t n u n k, m e l y m a g u n k n a k b e c s ű l e t é r e, a j ö v ő n e m z e d é k n e k f e l v i r á g z á s á r a v á l.

E t é r e n, e z i r á n y u m u n k á s s á g a b a n k i v á n o k é n a z i f j u s á g i ö n k é p z ő k ö r s m i n d e n e g y e s t á g j a n a k b o l d o g ü j s z e n d ő t.

Ilyefalva, 1878. dec. 30.

Egy kis észrevétel „az agyonhallgatott cikk”-re.

M e g v a l l o m: n é m i t á r t o z k o d á s s a l f o g t a m t o l l a t a z k e z e m b e, h o g y a n e v e z e t c i k k r e é s z r e v é l t t e g y e k a z o n l a p h a s á b j a i n, m e l y n e k 2. s z e r k e s z t ő j e a z a g y o n h a l g a t o t t c i k k e t l e g a l á b b r é s z b e n t á m o g a t o m e g j e g y z e s s e l k i s é r t e; d e m i u t á n a t. s z e r k e s z t ő u r l o v a g i a s s á g á r ó l f e l t e h e t ő, h o g y a z „e l l e n v é l e m é n y n y i l v á n t a s á n a k i s e n g e d i n t f o g t é r t, e l h a t á r o z t a m h o z z á s z ó l n i a k é r d é s h e z.

N e v e z e t c i k k a h á r o m s z é k m e g y e i t a n i t ő t e s t ű l e t k ö z g y ű l é s e n e k m e g t a r t á s á t s a n n a k f o n t o s t e e n d ő t t á r g y a l j a.

A g y ű l é s m e g t a r t á s á v a r o t k o z o l o g a z t m o n d j a: „N e m c a k t é l e n, m é g a z ő s z ű n s e m a k a r t u m i a z t a g y ű l é s t m e g t a r t a n i.” É n e z e n n y i l a t k o z a t r a a z t m o n d o m: h o g y e l ő g r o s s z a l t e s z i k, h a c s a k u g y a n a z t a k á r j á k, h o g y a g y ű l é s n e t a r t a s s á k m e g. H a z a z ő s z ű n n e m l e t t a g y ű l é s m e g t a r t v a, a n n a k b i z o n y m i, s z e g y n y t a n i t ő k ö r ű l t ű n k; b á r m i o k b ű l m a r a d t e l, h e l y e s e n v o l t. C i k k i r ő (e g y t a n i t ő) s z e r i n t i s: „H á r o m s z é k m e g y e t a n i t ó i n a k h á r o m n e g y e d e a u g u s t u s 3 0 a n n e m k a p o t t f i z e t é s t s h o g y p e d i g p é n z n é l k ű l a g y ű l é s e n s z e n t i l é k k e l 2 - 3 n a p m e g é l h e t t ű n k v o l n a, e r r e — m e g v a l l o m — n e m s o k k i l á t á s u n k v o l t. H a a t é l e n n e m t a r t j á k m e g ö n k a g y ű l é s t, a n n a k i s e s a k ö r ű l n i t u d u n k. N e k ű n k i s e s a k e g y b ö r ű n k é s n y a k u n k v a n — s e z e g y e t n e m a k a r n ű k a t é l i v i h a r s a N e m e r e e s h e t ő d ű h e n e k á d o z t u l h o z n i. H a n e m m á r a z o n n y i l a t k o z a t, „h o g y a t a v a s s a l s e m l e s z b e l ő e s e m m i”, n a g y o n l e h a n g o l t. E k k o r m á r l e h e t n e. E z i r á n t v a l ó b a n o h a j a t a n k t i s z t á b a j ö n i s a z t h i s z e m, i g y v a n e z z e l t ö b b t a n i t ő t á r s a m i s. — I p e n e z é r t ö n „e g y t a n i t ő”, k i a c i k k e b n m i d i n g t ö b b e s b e n b e s z é l, h a s z n o s s z o l g á l t a t t t e n n e, h a k i n y i l a t k o z a t n á a b i t e l e s s é g s z e m p o n t j á b ű l: k i k n e k n e v é b e n t e s z i e z e n n y i l a t k o z a t o t? a z e l n ö k ö k, k ö z p o n t i v á l a s z t m á n y, v a g y v a l a m e l y k j á r á s k ö r h a t á r o z a t a f o l y t á n e? — v a g y ö n e g y d ű l i s j o g o s i t v a v a n e t á r g y a b n d o n t o l e g n y i l a t k o z n i? s z ó v a l: s z e r e t n ö k t u d n i a v a l ó t.

A m i a l e n d ő g y ű l é s t á r g y a j t i l l e t i, — a r r a n é z v e r ö v i d e n c s a k a z t j e g y z e m m a g, h o g y „ö n k ö k e l” e g y t a n i t ő n e m v a g y o k s z e r e n c s é s e g y n é z e t b e n l e h e t n i. E g y t a n i t ő t e s t ű l e t k ö z g y ű l é s n e m l e h e t a z o n f o r u m, h o l e g y m i n i s z t e r f e l e l ő s s é g r e v a g y k é r d ő r e l e h e t n e v o n n i, v a g y a h o l e l j á r á s a i t b i r á l a t a l á l e h e t n e v e n n i. F i z e t é s t n e m k a p t u n k t ö b b h o n a p o n á t, — a z i g a z — d e h a a z „e g y t a n i t ő” f i g y e l m e m l e m k i s é r i n e m a t a n ű g y e s e m é n y e t, h a n e m l e g a l á b b a s a j t ó t: u g y t u d n a, h o g y a z á l a m s e g é l y n e m l e t t k i u t a l v á n y o z v a a m u l t é v b e n b i z o n y o s a k a d á l y o k m i a t t, m e l y e t l e g y ő z n i n e m á l l o t t m é g e g y m i n i s z t e r n e k s e m h a t a l m á b a n. M a m á r e z e n i s t u l v a g y u n k a k ö z g y ű l é s h a t á r o z a t a n é l k ű l i s.

A z i s k o l a s z é k e k t e e n d ő i, a m i n i s z t e r i s p e c i á l i s l e i r a t o k s t ö b b i l y e k t á r g y a l á s a s m t a r t o z h a t i k a k ö z g y ű l é s s ű r g ö s t e e n d ő k ö z é. A z i l y e n t á r g y a k r a n m a k é s ű n é b r e d ű n k. A k ö z o k t a t á s ű g y i t a n á c s f o g l a l k o z i k a n é p i s k o l a i t ö r v é n y r e v i z i ó j á v a l s a z o r s z á g o s t a n i t ő k a r a I I I. e g y e t e m e s g y ű l é s e n e t á r g y a b n k i m o n d á n n é z e t e i t, m e l y e t a s z á z a s b i z o t t s á g v a n h i v a t a i l l e t ő h e l y é r e j u t t a n i. — H a u g y a n e z e n t á r g y h o z a k a r t u n k v o l n a s z ó l n i, a k k o r t e n n i k e l l e t t v o l n a a z e g y e t e m e s g y ű l é s e l ő t t, m i k o r e r r e f e l v o l t u n k h i v a. M o s t n i n c s m á s t e e n d ő n k, m i n t v á r n i a z e r e d m é n y t.

J o b b l e s z l á t n a, h a a n é p n e v e l é s ű g y o l t á r k ö r ű l a n n y i m e g d o l á s r a v á r ő s ű r g ö k k é r d é s e k t á r g y a l á s á v a l f o g l a l k o z u n k. E z e k á l t a l — u g y h i s z e m — h a m a r á b b c s ő h o z j u t u n k, m i n t o l t a n ű g y e k t á r g y a l á s á v a l, m e l y e k n e m t ű g g v é n t ű l u n k, m e g o l d á s u k a t s e m i n n e n n y e r h e t i k.

H o g y a k ö z p o n t i v á l a s z t m á n y m i t c s i n á l, m i b e n m ű k ö d i k, n e m t u d o m, t á n t a g j a s e m v a g y o k; h a n e m h o g y é v i m ű k ö d é s e t m o s t m e g i t ű n i k o r a i, a z t s z a b a d j o n e g y s z e r ű e n á l l i t n i. A m i a g y ű l é s e l ő k é s z i t é s e t i l l e t i, a r r a n é z v e m o s t m e g n y u g -

szom. Közlebbi gyűléseink mindencsetre haladást jeleznek, de még sok kívánni valót hagynak fenn; még haladni kell, hogy elmondhassuk: ez már egy teljesen rendezett gyűlés. Késsék inkább a tanév alatt a gyűlés, hanem aztán ha megtartatik, legyen méltó egy oly megünnepelés, hol a felekezeti tanítók mellett mintegy 150 községi fiatal és törekvő tanító működik dicséretes mozgalommal; jelezzék a gyűlés további haladását s ekkor megrovás helyett gratulálni fogunk a központi választmánynak.

Tovább azt mondja az „egy tanító”: „Mi kényelem dolgában versenyezhetünk akármiféle hivatalokkal? Nem tudom, guny akar-e lenni e kifejezés, valamint azt sem, hogy kiknek nevében szól így. A „kényelem” kifejezést minden önérzétes tanító visszautasítja. Ha ön ilyen helyzetben van, akkor jó lesz csak egyes számban beszélni. A tanúgynek pedig több szolgálatot tesz, ha kényelméből áldozva, valamely korszerű kérdés megoldását tűzi ki magának feladatul s azt a központi választmány útján a nagygyűlés elé terjeszti, mintha ilyen cikkeket ír. Hivatalnokaink pedig — higyje meg — nagyobb presben vannak, mint akármely tanító; kár volt tehát egy ilyen meg nem állható argumentumhoz folyamodni*)

2-1

LEGUJABB.

Konstantinápoly, január 22. Szavfet pasa Párisba utazott, Aarifi pasa pedig visszatért onnan. Valószínű az a hír, hogy a Bosporus partjain és Szalonikiben pestis fordult elő. A porta intézkedéseket tett ezen epidemia ellen.

Bécs, január 22. Konstantinápolyból jelent a Politische Correspondenz: Az orosz és török meghatalmazottak úgy látszik, a tegnapi értekezletben sem tudtak megállapodásra jutni. A nagyvezír által kiküldött bizottság azonnal jelentést fog tenni az adók és a vámok reformjáról. Zuhdi pénzügyminiszter hirszerint lemond; utódja Halim pasa tuniszi miniszter legközelebb külön misszióban ide érkezik.

KÜLÖNFÉLEK.

A sepsi-szentgyörgyi jótékony nőegylet közlebb tartott bálja jövedelme 732 frt. 34 kr. volt. Ebből leszámítva a kiadásokat, tiszta jövedelem maradt 400 frt. A részletes számadások a választmány elé fognak terjesztetni. A felül fizetők és az adakozók névsorát jövő számunkban közöljük.

A „Székely-Mikó-tanodában” a téli félévi vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Január 30-án délelőtt 8-12 óráig vizsgálatik az I. középszály, délután 2-5 óráig az IV. elemi osztály. 31. délelőtt 8-12 óráig a II. középszály, délután 2-5 óráig az III. középszály. Február 1. d. e. 8-12 óráig az IV. középszály. — Ezen vizsgálatokra a szülők és a tanúgy minden barátai tisztelettel meghívja az igazgatóság.

† Nekrológ. Benedek Áron, nagyborosnyói ev. ref. lelkész, hosszú ideig az a sepsi egyházmegye főjegyzője, az erdélyi ref. egyházkerület egyik legidősebb és legbölcsebb Nestora, — tegnap este bevégezte hosszú földi pályáját. A lelkész kar benne egy tudományának élő, bölcs és jeles tagját veszítette el, ki hajlott korában is apostoli buzgósággal, ernyedetlen kitartással és lelkiismeretességgel végezte terhes hivatalának teendőit. Lengjen béke porai fölött!

† Kis János elhunyt oltszemi ref. lelkész temetése nagy részvét között tegnap délután ment végbe, melyen Révay Lajos és Zajzon Farkas lelkész urak végezték a szertartást.

Talált hulla. Tegnap Al-Doboly közelében egy a nép alsó osztályához tartozó, valószínűleg megfagyott férfi hullája találtatott. Kül-vagy bel-erőszak nyomai a hullán felfedezhetők nem lévén, a vizsgáló bíróság részéről lépés nem tétetett.

Két pénzügyőr: Dénes László és Deák Boldizsár bodzavámi Veitz Lottinak folyó hó 8-án éjjel házat felvervén, abból 140 frtot részint államjegyekben, részint ezüstpénzben eltolvajlottak. Az erélyes vizsgálatnak sikerült a büntényt kideríteni és a bodzavámi laktanyán elrejtve volt pénzt feltalálni. Tettesek a sepsi-szentgyörgyi kir. járásbírósnál várják a méltó büntetést.

Egy székely asszony a királynéhoz. A székely képviselők közt nagymérvű mozgalom indult meg a pálinkafőzés ügyében. Mig azonban a férfiak ebben fáradoznak, egy nő már meg is előzte őket. Szécsi Juditnak hívják a bátor asszonyt, ki, mint a „Hírnap” írja, a napokban a maga és számos székely társnőj nevében folyamodványt küldött a királynéhoz: hatna oda, hogy az új törvény által megakadályozott, kis üstön való pálinkafőzés ismét megengedtesse.

*) Az „egy tanító” idéni tiszteletünk legkevésbé sem csökkent azon körülmény hogy a választ közreadjuk. Ezen elvállalás iránt pedig helytelenül illeti meg a multkori megjegyzésünket. Mi nem támogatjuk „rézben” sem a kérdéses közleményt, csupán azt mondottuk, hogy egyszóval készíti az az illetőket.” Szerk.

— U asszóból az ott működő Nyéki-szintársulatról írják lapunknak: Valahára szerencsénk van Brassóban egy magyar szintársulatot is tisztelhetni. A társulat által Nyéki János szinagazgatása Szakáll Antal rendezése alatt f. hó 22-én „Az akasztott ár- vája” került első előadásul színpadra. Itteni tartózkodásuk csak hét előadásra terjed, de ezen időre a darabok javai vannak hirdetve. A első előadásnál meglehetősen telt ház volt, kik között azonban sajnálattal, csak magyar s mózesvallásuak lehetett látni; elég sajnos az, hogy a hazai nyelvtől ennyire feltűnőleg visszahúzódnak, ott, hol ily ritkán vendégeket mint ezen szintársulat is, egész odaadással kellene pártolunk. A társulat tagjai között kiemelendő első sorban Szakáll Antal, Bér- ciné, Nyéki és Miskolci, kik szerepöknek tökéle- tesen s a közönség teljes meglegedésére feleltek meg.

— Sztupa Andor derék szinagazgató kitűnő- leg szervezett szintársulatával, mely jelenleg Maros- Várárhelyt általános tetszés és pártfogás mellett működik, április hó elején Husvétkor Brassóban szándékozik megkezdni előadásait a honnan Kézd- Várárhelyre és városunkba S. Szentgyörgyre fog jöni társulatával. Sztupa ur szintársulata — mint a maros várárhelyi lapokból és a „Kelet”-ből olvas- suk — a legjobbakkal egyike és bármely vidéki szintársulattal kiállja a versenyt. Jó előre is melegen ajánljuk a közönség figyelmébe és pártfogásába.

— Szulejman basa pörére vonatkozólag írják legújában Konstantinápolyból, hogy a legutóbbi miniszterváltozás előtt Szulejman csaknem egyhan- gulag halálra ítéltetett. Mikor Szaid basa a kor- mányra lépett, a szultántól könnyen kieszközölt egy rendeletet, mely a pör újakezdését hagyta meg. Ez meg is történt, s e hó első felében a nagy haditanács — miután a szavazategyenlőség mellett az elnök vádlott ellen szavazott — Szulejman bas- sá 13 szóval 12 ellen 10 évi fogságra, rangvesztés- re és minden polgári s katonai jogának elvesztésére ítélte. A Szultán Szaid befolyásának engedve, pénteken este a csillag-kioszkba összehívatta Szulejman bírót, hogy a pör második revíziója az ő elnöklete vagy legalább jelenlétében történjék. Fuad basa erre beadt lemondását, melyet a szul- tán nem fogadott el; valószínű, — mint a írják — hogy a végérvényes ítélet Szulejman ellen igen enyhé lesz és a volt fővezér vagy főmentik vagy legfőlebb egy évre számúzik.

— Szerencsétlenség. Déván ez évben már két ízben fordult elő petróleumlámpával szerencsétlen- ség. Az első a városi végrehajtónál történt. Szor- galmas, jóaravól ember, kinek fáradságos napi teendői után egyedül öröme családjában lett. Épen együtt ült két iskolába járó leányával, kik iskolai feladataik készítésébe voltak elmerülve, mid- dőn egyszerre a lámpa, valószínűleg hibás lecsa- varás folytán szétrobbant s a kis asztali társaság minden tagját lángba borította. Az egyik leánya meg is halt súlyos seibeiben. A szerencsétlen csal- lád első szükségletein több nőegyleti tag rögtön segíteni sietett. — Egy özevgyasszony szintén ha- lalos égési sebekeket szenvedett lámpája felborulása következtében.

— Gyilkos szerető. Lázár József magszamos az éjjel későn érkezett haza petőfitéri lakására, a miert szeretője, a 32 éves Batácska Anna azzal fogadta, hogy egy baltával csapást mért fejére. Lázár gyors fordulással kikerülte ugyan a fejére mért vágást, de a balta széles mély sebet ejtett hátán. A furia még egyszer fölemelte a baltát s ismét nátrára vágott szeretőjének, és még ekkor sem nyugodott volna, ha Lázárnak hosszas és kinos dulakodása után nem sikerült a baltát kezéből ki- csavarni. — Ekkor a veszett asszonyi állat késsel rohant szeretőjére, ki csak nagy nehezen menthette meg magát a haláltól. A zajra emberek érkeztek s a gyilkos nő elfogatott, a rendőrség előtt azt állítja, hogy szeretőjét azért akarta megölni, mert ez őt elhagyással fenyegette.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.)*

Köszönetnyilvánítás

Azon színté emberbaráti részvétel, mely né- hai férjem, Vitályos Béla életében és elhunytá al- kalmával általam nagyrabecsült egyesek, valamint testületek részéről irányomban tanúsított kötele- ségimmé teszi nyilvános elismerésem kifejezését; fogadják mindannyian hálás köszönetemet, enged- jék kifejeznem azt, hogy ezen részvételük mig egy- felől néhai férjem emléket megtisztelt, másfelől szomorú sorsom enyhítésére szolgált.

Özv. Vitályos Béláné.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Szerkesztői posta.

Themis. Helyben. Azon lap komikus példánya a ponyvairadalmak sörpédének s mint ilyen, a beszámíthatóság szinvalónak nem áll. Ezért nem szokunk soha reflektálni ideitlen bohózatára. Hogy a helybeli polgári leányiskolánál mikép tanítanak, ann k megítélését komolyabbi és beszámíthatóbb közlegre bízzuk. Annyi azonban tény, hogy azon intézet növendékei már most is többet tudnak a magyar nyelvűből, mint ami szerencsétlen lap szer- kesztője lapunk még eddig nem akasztotta meg őt örült futásá- ban, de ha egyszer kiüldöngte magát, az ügyvédre vonatkozó ada- tainak kivételesen tért nyitunk a nyíltérben, mivel a lovagiaság minden kötelei alól felmentve érezzük ezek után magunkat

Nyomatott Pollák Mórán Seps-Szentgyörgyön.

Erték- és váltó-árftolyam a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén január 24

Magyar aranyáradék	82.80
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	—
„ „ II.	118.10
„ keleti vasút II. kibocs. államkötv.	74.—
„ 1876. évi államkötv.	66.50
„ vasúti kölcsön kötvény	100.—
„ földterhermentesítési kötvény	80.50
Temesvári „ „	75.50
Erdélyi „ „	74.—
Szólódezmaváltsági	84.75
Osztrák egys.-államadósság papírban	81.50
„ „ ezüstben	61.55
„ aranyáradék	62.75
1860. államsorsjegy	73.85
Osztrák nemzetibankrészvény	113.25
„ hitelintézeti	789.—
Magyar hitelbank	212.75
Ezüst	100.—
Cs. kir. arany	5.55
Napoleon'd'or	9.33 ³ / ₁₀
Német birodalmi márka	57.05
London	116.05

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Hirdetmény.

Zágonban a néhai IZSÁK JÓZSEF-féle bir- tok, mely

több épületes belső telek, 52 hold szántó és 22 hold részben jó minőségű kaszáló- ból áll, az 1879. évi Szent György naptól kezdve 6 egymásután következő évre haszonbérbe adandó.

A feltételekre nézve értekezhetni alólirt ki- adóval.

Zágonban, 1879. január 20.

Özv. Izsák Józsefné,
Bede Amália.

Különleges dohány és szivar.

Sepsi-Szentgyörgyön a Csutak testvérek kereskedésében kapható mindenféle

különleges (specialitát) + 1
szivar- és dohánynemek.

NAGY J.,

orgona-, harmonium-, zongoraművész
Brassóból.

A t. zongoratulajdonosokat tisz- telettel tudatom, hogy néhány na- pig itt Seps-Szentgyörgyön időz- vén, zongora javítást, bőrzést és hangolást elvállalok

Található vagyok Pollák Mór ur könyvkereskedésében.

Hirdetmény.

Prázsmár község 3 darab

ménlova†

szándékozáván vásárolni, felhivat- nak mindazok, kik ilyenek birto- kában vannak, sziveskedjenek alul- irt előjárásnál jelentkezni febr. hó 3-ikaig.

Prázsmár község
előjárásága.

2-3